

NÁRODNÍ KULATÝ STŮL NA TÉMA FINANCOVÁNÍ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICCE

5 října
2017

Praha

Tuto akci pořádá Výkonná agentura pro malé a střední podniky (EASME) v rámci smlouvy o udržitelných energetických investicích (Sustainable Energy Investment Forums), která je financovaná z programu EU Horizont 2020.

Table of contents

SHRNUTÍ	2
Východiska	3
úvodní plenární jednání	5
Úvodní slovo	5
Lenka Kovačovská, náměstkyně, Ministerstvo průmyslu a obchodu	5
Úvodní poznámky	5
Adrien Bullier, Senior Project Advisor, European Commission, EASME	5
David Škorňa, ředitel oddělení, Ministerstvo pro regionální rozvoj	6
Jan Kříž, náměstek ministra, Ministerstvo životního prostředí	6
Pavel Kouřil, ředitel oddělení, Ministerstvo financí	7
Topic group finanční sektor	8
Tématická skupina Renovace domů	10
tématická skupina Veřejné budovy	13
tématická skupina Průmysl / Malé a střední podniky	16
závěrečný souhrn	18
List of participants	19

SHRNUTÍ

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Evropskou komisí zorganizovalo v Praze 5. listopadu 2017 kulatý stůl k tématu financování energetické účinnosti s důrazem na využívání a rozvoj finančních nástrojů. Akce se zúčastnilo 53 odborníků z České republiky i ze zahraničí, kteří se zabývají financováním energetické účinnosti v sektoru národních vlád, ve finančním sektoru, developerů projektů, dodavatelského řetězce renovací a místních a regionálních partnerů.

„Je nesmírně důležité nalézt a včas zavést do praxe efektivní a inovativní způsoby financování opatření do zvyšování energetické účinnosti. Ambice v oblasti energetických úspor, které máme nejen v Státní energetické koncepci, ale které budou na nás postoupeny i z nové evropské legislativy do roku 2020, bude potřeba naplnit. Přitom řada opatření, které využíváme nyní - strukturální fondy, produktové standardy – již vyčerpávají svůj potenciál, nebo možnosti jejich využití budou výrazně menší.“ uvedla na konferenci náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Kovačovská.

Cílem Národní kulatého stolu byl podrobný dialog o financování energetické účinnosti s klíčovými zainteresovanými stranami v České republice, aby bylo možné identifikovat společné cíle a možné zlepšení v politickém rámci naší země. V průběhu Národního kulatého stolu bylo předneseno několik prezentací a hlavní pozornost byla věnována diskusím během jednotlivých diskusních bloků a interakci mezi účastníky. Tento interaktivní dialog napříč státní správou, s cílem propojit a vzájemně provázat, respektive možná do budoucna do určité míry i centralizovat aktivity zaměřené na financování energetických úspor, je klíčový pro jakýkoliv úspěch ČR v naplňování svých závazků. Jako další důležitá oblast, která byla během této akce identifikována, byla jednoznačně otázka účinnější a zacílenější komunikace státní správy s odbornou veřejností a jednotlivými profesními svazy o všech aktivitách a nástrojích, které již nyní mohou využívat ve svých projektech a podnikatelských záměrech přispívajících k zvyšování energetické účinnosti.

Konkrétní výstupy kulatého stolu pro další aktivity MPO i Koordinačního výboru pro energetickou účinnost shrnula náměstkyně Kovačovská následovně: „Jsem ráda, že v rámci diskusí panovala shoda na tom, že do budoucna je pro oblast financování úspor nutno zaměřit se na pobídky pro privátní financování energetických úspor, koncentraci aktivit státní správy a také na snižování administrativní zátěže. A velmi mě potěšilo, že jsem poprvé slyšela pozitivní zpětnou vazbu na možnost uzavírání dobrovolných dohod zaměřených na dosahování energetických úspor. Musíme neprodleně zahájit intenzivní diskusi se Svazem průmyslu a dopravy a se všemi, kteří o to budou mít zájem, abychom byli schopni nalézt vhodnou kombinaci pobídek a plnění ze strany soukromých společností, směřující k naplňování českých závazků v energetické účinnosti.“

Výstupy ze čtyř tematických pracovních skupin byly shrnuty takto:

Finanční sektor

- **Vláda musí zahrnout všechny zainteresované skupiny do přípravy finančních nástrojů, zejména pak bankovní sektor a potenciální příjemci**
- Byla zdůrazněna důležitost porozumění peněžním tokům projektů, banky toto musí pečlivě zkoumat pro všechny projekty.
- Finanční instituce rovněž musí porozumět tomu, kde jsou skutečná selhání trhu

- Mělo by být zvaženo ustavení národního řídicího orgánu, který by zodpovídal za financování projektů energetické účinnosti, jakož i za aktivity na zvýšení povědomí o této problematice

Renovace obytných budov

- Klíčovým faktorem se stala důležitost "zprostředkovatelů" rekonstrukcí spojujících všechny části rozhodovacího procesu. Takové služby by mohly být poskytovány energetickými agenturami nebo místními orgány, aby byly odděleny od dodavatelského řetězce.
- **Je zapotřebí více pracovat na vývoji budoucích finančních nástrojů. Situace nyní není optimální. Nástroje a systémy by měly být více centralizovány a národní rozvojová banka (ČMZRB?) s novými finančními nástroji a centrálními informacemi by byla pozitivním krokem.**
- Trvá nízké povědomí, nedostatek informací o potenciálu úspor energie a možnosti financování pro majitele, provozovatele a manažery bytových domů. Je důležité sdílet osvědčené postupy tam, kde byly zavedeny úspěšné programy zlepšování.
- Je třeba efektivněji přesvědčovat lidi, aby se pustili do renovací. Místní úřady mohou tuto koncepci prosazovat prostřednictvím svých struktur a lidé mohou být povzbuzováni, aby mluvili s ostatními o tom, jak financovat rekonstrukční schémata.

Veřejné budovy

- **Byla zdůrazněna úloha kontaktních míst a regionálních energetických středisek. Taková střediska by koncentrovala odborné znalosti a mohla by pracovat na zvyšování povědomí u veřejných orgánů, které je v současné době považováno za nedostatečné.**
- Regionální energetická střediska by pak mohla hrát roli v agregaci projektů, aby mohly být větší projekty snadněji financovány. Bylo konstatováno, že regionální strategie vlády by mohla být v oblasti energetiky silnější a konkrétnější pro určité typy energetických opatření
- Byla diskutována myšlenka revolvingových úvěrových fondů, zejména jejich využití na financování inovativních projektů, které by jinak mohly být příliš nákladné nebo riskantní

Průmysl a MSP

- **Institut dobrovolných dohod o úsporách energie s průmyslem, jasně stanovená v českém kontextu, by byla vítaným nástrojem. Takový institut by měl zahrnout účast ministerstva průmyslu a obchodu a přijmout co nejširší soubor opatření pro úsporu energie. Průmyslové asociace by mohly rovněž hrát větší roli.**
- Vhodný by byl lepší marketing a komunikace ze strany MPO
- Bylo doporučeno zvážit znovuzaložení národní energetické agentury. Tato agentura by mohla výrazně pomoci s komunikací a zvýšením informovanosti o potenciálu energetických úspor.

VÝCHODISKA

Jako součást iniciativy "Smart Finance for Smart Buildings" pořádá Evropská komise sérii akcí o investicích do udržitelnosti v oblasti úspor energie s cílem posílit kapacitu a spolupráci mezi veřejnými a soukromými zúčastněnými stranami při vývoji rozsáhlých investičních programů a

finančních schémat. Fórum SEI se skládá z více než 30 akcí v 15 členských státech v letech 2016-2019; informace o dosavadních a nadcházejících událostech lze nalézt na webové stránce fóra SEI ([webpage](#)).

Dne 27. dubna 2017 se v Praze konala první veřejná konference o financování energetické účinnosti ve střední Evropě. Této akce se zúčastnilo 103 účastníků, kteří se zabývají financováním energetické účinnosti ve finančním sektoru, v sektoru národních vlád, developerů projektů, dodavatelského řetězce renovací a místních a regionálních agentur. Během jednoho dne se konalo zahajovací a závěrečné plenární zasedání a řada šesti odborných sekcí. Prezentace z jednání z této akce je možné nalézt [zde](#) a na stejném místě budou představeny předběžné informace před Národním kulatým stolem.

Cílem Národní kulatého stolu je zahájit dialog o financování energetické účinnosti s klíčovými zainteresovanými stranami v České republice, aby bylo možné identifikovat společné cíle a možné zlepšení v politickém rámci v rámci země. Národní kulatý stůl bude obsahovat omezenější množství prezentací a bude věnovat značné množství času diskusím během jednotlivých diskusních jednání a interakci mezi účastníky.

ÚVODNÍ PLENÁRNÍ JEDNÁNÍ

ÚVODNÍ SLOVO

Lenka Kovačovská, náměstkyně, Ministerstvo průmyslu a obchodu

Prezentace [zde](#).

Česká republika ratifikovala Pařížskou dohodu. Právě probíhají práce na podpoře směrnice o energetické účinnosti a článek 7 o povinnostech v oblasti energetické účinnosti je pro Českou republiku důležitý.

Je však zapotřebí dalších přípravných prací, včetně přípravy konečných uživatelů na využívání finančních nástrojů. Všechny klíčové zúčastněné strany ve veřejné správě, které jsou pro tuto práci třeba, jsou na této akci. Ministerstvo by se rádo poučilo o použití finančních nástrojů a o způsobech, jak je stanovit, aby byly relevantní pro všechny sektory ekonomiky.

Právě probíhají práce na transformaci Českomoravské záruční a rozvojové banky na Českou národní rozvojovou banku, a proto se zaměřuje na finanční nástroje. Koordinace na úrovni státu je vysokou prioritou a je nutná koordinace finančních nástrojů. Veškeré složky vlády se musí na tuto výzvu zaměřit, pokud má Česká republika splnit cíle na roky 2020 a 2030.

ÚVODNÍ POZNÁMKY

Adrien Bullier, Senior Project Advisor, European Commission, EASME

Prezentace [zde](#).

V zájmu dosažení cílů EU do roku 2020 a do roku 2030 je zapotřebí většího množství opatření zaměřených na energetickou účinnost budov a průmyslu. Tato odvětví mají dlouhou dobu návratnosti investic, a proto vyžadují různé investiční nástroje. Financování se stává stále důležitější.

Paní Kovačovská zjistila, že samotné veřejné finance nebudou stačit k dosažení investic potřebných pro splnění cílů energetické účinnosti. Evropská komise má zájem podporovat lepší využití veřejných prostředků a směřovat dostupné prostředky správným příjemcům. Taková činnost je často vedena prostřednictvím soukromých fondů a musíme s nimi spolupracovat a pracovat.

Existuje také kulturní nepochopení mezi investory a předkladateli projektů. Většina investičních projektů v oblasti energetické účinnosti je malá, není standardní a míra rizika je špatně pochopena. Pro tvůrce projektů a finančníky mohou existovat různé úvahy, ale musíme je spojit a společný jazyk může pomoci.

Skupina finančních institucí pro energetickou účinnost (EEFIG) odvedla v této oblasti značnou práci. Její doporučení se zabývají regulační jistotou a prosazováním právních předpisů, údaje o výkonnosti se snažily prokázat spolehlivost vykazovaných úspor energie, zkoumala pravidla pro zadávání veřejných zakázek a účetnictví a zlepšila pomoc při přípravě projektů, aby se ujistila, že existuje dostatek financovatelných projektů.

Balíček "čistá energie pro všechny občany" byl navržen s ohledem na tuto skutečnost, přičemž iniciativa Smart Finance for Smart Buildings byla strukturována na třech pilířích:

- i. Účinnější využívání veřejných prostředků - probíhaly práce na vnitrostátních platformách financování, zlepšených pokynech pro kombinaci nástrojů ESIF a EFSI a upravených pravidlech pro smlouvy o energetické náročnosti
- ii. Pomoc a agregace - Byla zvýšena výše finančních prostředků, které byly poskytnuty prostřednictvím programů ELENA a H2020 - Rozvojová pomoc pro projekty a byly vypracovány návrhy na místní a regionální kontaktní místa
- iii. Odstraňování rizik - byly vyvinuty nástroje, které umožňují developerům projektů přístup k reálným údajům o energetické účinnosti projektů v budovách a průmyslu, databáze DEEP. EEFIG také v červnu vydala soubor nástrojů pro hodnocení hodnot a rizik

David Škorňa, ředitel oddělení, Ministerstvo pro regionální rozvoj

Prezentace [zde](#).

Česká republika získává z rozpočtu EU každý rok 23 miliard eur, což představuje přibližně 2% českého HDP. Výdaje na energetickou účinnost a řízení energie se v průběhu programovacích období zvýšily. Využívání finančních nástrojů v rámci strukturálních fondů je stále významnější, částečně v důsledku programů ministerstva průmyslu a obchodu.

Ministerstvo pro místní rozvoj je národní koordinační orgán pro operační programy a strukturální fondy obecně, má rovněž zodpovědnost za regionální a bytovou politiku. Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) se stane národní rozvojovou bankou a poskytne celostátní podporu finančních nástrojů.

Do dnešního dne bylo vyhlášeno 22 finančních výzev týkajících se energetické účinnosti, což představuje přibližně 43 mld. Kč. Přesto existuje poměrně nízké čerpání kvůli řadě finančních a administrativních faktorů.

Za účelem zlepšení čerpání a zefektivnění řízení programů bude administrace zjednodušena, přístupy přijaté v různých operačních programech budou sladěny, včetně přístupů k řízení rizik a dojde ke zlepšení spolupráce s koncovými uživateli a investory.

Probíhají také práce na mapování připravenosti veřejných budov na lepší energetickou účinnost a shromažďování informací o energetické účinnosti z jednotlivých sektorů ekonomiky.

Závěrem, na období 2014-2020 je zapotřebí dalšího pokroku a spolupráce s Evropskou komisí by měla být lepší. Pro období po roce 2020 jsou vyvíjeny analytické nástroje a bude prováděno cvičení za účelem identifikace priorit.

Jan Kříž, náměstek ministra, Ministerstvo životního prostředí

Prezentace [zde](#).

Existuje několik klíčových zdrojů pro projekty energetické účinnosti:

Nový Zelená úsporám - program, který usiluje o výstavbu nízkoenergetických rodinných domů, je v provozu od roku 2014 a vstupuje do nové fáze. Předstihuje jiné programy, je dlouhodobý, stabilní, viditelný a vede k velmi viditelným výsledkům. Dosaženy byly 2 miliardy Kč úspor energie.

V roce 2013 bylo investováno 25 miliard korun do více než 6 000 projektů z programu udržitelného využívání energie. Ten podporuje obnovitelnou energii i energetickou účinnost. Všechna dostupná financování byla vyčerpána.

V programovém období 2014-2020 byl zahájen nový program pro úspory energie u veřejných budov. Zpočátku panovaly obavy ohledně míry čerpání prostředků. Pro tyto typy výzev byly proměnlivé míry podpory, v současné době probíhá 748 projektů a řídicí orgán se snaží omezit poměr dotací a úvěrů, aby pomohl splnit celkové cíle pro rok 2020. V příštích 2 letech nemusí být všechny vyčerpány a tento fond může běžet do roku 2020/2021.

Využití finančních nástrojů bylo zvažováno v rámci nového programu Zelená úsporám. Ne všichni žadatelé mohou získat hypotéku, takže by záruční schémata mohla být užitečná. Pokud by ČZMRB vytvořila fond s nízkými úrokovými sazbami, mohlo by to zlepšit míru absorpce programu. Pro program veřejných budov existuje řada projektů s delšími nebo kratšími dobami návratnosti. Určité dotace mohou být třeba a finanční nástroje je třeba pečlivě zvážit.

Ministerstvo životního prostředí by rádo vidělo další centralizaci činnosti strukturálních fondů v oblasti energetické účinnosti a spojení některých programů energetických úspor. Správu strukturálních fondů je třeba zjednodušit.

Pavel Kouřil, ředitel oddělení, Ministerstvo financí

Prezentace [zde](#).

Ministerstvo financí není přímým poskytovatelem finančních prostředků, ale je orgánem odpovědným za státní rozpočet. Zabývá se otázkami správy strukturálních fondů, včetně energetické účinnosti. Existuje řada konkurenčních vládních priorit, ale MF cítí, že nejvyšší prioritou je snížení energetické náročnosti. Ministerstvo financí potřebuje také pochopit, jak fungují různé operační programy, aby mohlo hodnotit efektivitu investic.

Tyto body činí Ministerstvo financí důležitým hráčem v diskusích o energetické účinnosti a v aktuálních operačních programech.

TOPIC GROUP FINANČNÍ SEKTOR

Pozvaný zahraniční řečník: Katarzyna Dziamara-Rzucidlo, Regionální institute pro rozvoj financování (Polsko), člen skupiny Energy Efficiency Financial Institutions Group (EEFIG)

This [presentation](#) included an overview of the process for preparing energy efficiency investment programmes for financing, including information on EU funding sources such as Private Finance for Energy Efficiency (PF4EE) and the blending of EU structural fund and European fund for strategic investment (ESIF and EFSI) funding.

Purpose:

Dubnová konference obsahovala prezentace zaměřené na [mobilizaci finančního sektoru](#) v oblasti energetické účinnosti, představila podporu poskytovanou [Evropskou investiční bankou](#) a existující systémy [JESSICA and PF4EE](#) v České republice. Rovněž prezentovala práci na standardizaci projektů energetické účinnosti v rámci projektu [Investor Confidence Project](#), navazující na [práci skupiny pro EEFIG](#) (Energy Efficiency Financial Institutions Group), zejména vypracování souboru nástrojů pro oceňování a upisování rizik energetické účinnosti ([energy efficiency risk valuation and underwriting toolkit](#)) pro finanční instituce, který je nyní k dispozici a představila [rumunské zkušenosti](#) se zelenými hypotékami.

Vedle standardizace projektů je hlavním problémem rizikový profil energetické účinnosti, který vede k vyšším kapitálovým nákladům. Řešením by mohlo být vytvoření nástrojů pro sdílení rizik, jako jsou záruky, které mohou být poskytnuty z úrovně EU prostřednictvím Evropského fondu pro strategické investice (European Fund for Strategic Investments) a záruční schéma pro soukromé finance v oblasti energetické účinnosti (Private Finance for Energy Efficiency guarantee scheme) vedle stávajících národních iniciativ, jako jsou aktivity Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB).

Klíčové dotazy

4.1. Jakou roli by mohly hrát záruční finanční prostředky při podpoře růstu investic do energetické účinnosti? Jak mohou být tyto podpůrné mechanismy nejlépe strukturovány tak, aby odpovídaly potřebám bankovního sektoru?

4.2. Nyní, když byla spuštěna sada rizikových a záručních nástrojů ([risk and underwriting toolkit](#)) pro finanční skupiny pro energetickou účinnost, jak to lze nejlépe využít v rámci České republiky? Jaká podpora by mohla být zapotřebí k šíření a přijetí navrhovaných možností? Které instituce a osoby by mohli být klíčovými prosazovateli?

4.3. Jak lze zachovat trvalý dialog mezi bankami a oblastí energetické účinnosti? Jsou potřeba další podpůrné mechanismy, které by to umožnily?

Financování EE projektů bankami v principu funguje. Banky jsou ochotny a schopny zafinancovat většinu projektů, které se k nim dostanou. Banky u drtivé většiny projektů nehodnotí riziko a cash-flow na základě objemu energetických úspor, ale z hlediska návratnosti investice a míry rizika. Úspora energie je velmi často „vedlejším“ efektem projektu, např. rekonstrukce nemovitosti.

Diskuze na téma, za jakých podmínek jsou banky připravené financovat EE projekty, odhalila, že hlavní poptávka je po zvýšení a zkvalitnění podpory bankám/poskytovatelům finančních nástrojů (FN) od veřejného sektoru/státní správy.

Vzhledem k dlouhodobému poskytování jednorázových dotací je v současnosti nízká úroveň důvěry ve FN. *Top-down* přístup státní správy reflektuje perspektivu řídicího orgánu na zvolenou prioritu, opomíná možnosti a bariéry jednotlivých zainteresovaných stran, např. poskytovatelů FN, dodavatelů technologií, příjemců podpory, včetně jejich přirozené podnikatelské motivace.

Doporučení

- Reálné zapojení všech stakeholderů do procesu nastavení FN
 - Využít jejich zkušeností a znalostí trhu
 - Najít synergie zájmů jednotlivých stakeholderů a motivovat je právě možnostmi ovlivnit podobu FN tak, aby reagoval na skutečné potřeby trhu
- Hlubková analýza pro poskytovatele/Správce fondů
 - Zjistit skutečné potřeby trhu na úrovni konečných příjemců a zprostředkovatelů
 - Identifikovat konkrétní selhání trhu, na které bude FN cílit
- Stanovení jednotných priorit pro všechny ŘO a následná cílená alokace zdrojů
 - Předejít současné roztříštěnosti nabízených FN
 - Investované peníze se musí převést na úspory / ukazatele
- Jednoduchá flexibilní a řídicí struktura
 - Národní centrální orgán pro koordinaci FN (i dotací) s řídicí pravomocí
 - Umožní vstup soukromým investorům – možné vytváření portfolií
 - Zvyšování povědomí veřejnosti, edukace

TÉMATICKÁ SKUPINA RENOVACE DOMŮ

Pozvaný zahraniční řečník: Marco Devetta, Sogesca, Itálie. Informace o projektu z města Padova s názvem FIT je možné najít na odkazu [zde](#).

Tato [prezentace](#) poskytla přehled programu podporujícího rekonstrukci bytových domů ve městě Padova v severovýchodní Itálii. V této prezentaci byla zdůrazněna role vyškolených místních facilitátorů pro rekonstrukční schéma, stejně jako technický přístup společností energetických služeb a zavádění zadávací a smluvní dokumentace. Důležitost komunikace se všemi zainteresovanými stranami byla ukázána jako klíčová pro úspěšné dokončení projektů.

Cíle:

Na dubnové konferenci zazněly prezentace o zkušenostech s úvěry na obnovu domů v České republice prostřednictvím programu Nová zelená úsporám (k dispozici [zde](#)) a podobných programů na [Slovensku](#) a v [Litvě](#). Rovněž byly představeny úspěšné zkušenosti z [Lotyšska](#) prostřednictvím smluv o poskytování energetických služeb při renovaci domů.

Zásadní výzvou je zvýšit podíl financování z veřejných fondů prostřednictvím úvěrů a přitom zachovat adekvátní úroveň veřejných dotací v rámci programů renovace budov. Zdá se však také, že zpřístupnění finančních prostředků pro programy rekonstrukce budov není dostatečné a že jsou zapotřebí další konkrétní kroky k podpoře ochoty domácností půjčovat si peníze na rekonstrukci domů.

Vzniká tak otázka, jaké služby mohou být poskytovány k usnadnění procesu renovace budov pro jejich majitele, což zahrnuje všechny kroky od specifikace potenciálu úspor až k realizaci příslušné rekonstrukce, včetně strukturování financování na dotace, úvěry a další dostupné finanční prostředky. Zjednodušená koncepce "one-stop-shop" má za cíl řešit cestu zákazníků jako celek, a tak podpořit poptávku po renovaci a poskytnout odpovídající realizační a finanční řešení.

Majitelé domů obvykle neinvestují do renovace domu pouze z důvodu snížení provozních nákladů, ale v mnoha případech jsou klíčovým faktorem výhody spojené s obnovou budov z pohledu spotřeby energie a zejména z pohledu pohodlí, zdraví a vyšší přidané hodnoty. Je třeba takové důvody lépe zahrnout do marketingu přístupu rekonstrukce domů s cílem podpořit poptávku jejich majitelů.

Klíčové dotazy

- 1.1. Jaké by měly být klíčové součásti služby "one-stop-shop" (standardizovaný přístup k renovaci domů formou jednorázových obchodů), která by nejlépe vyhovovala potřebám trhu s obnovami domů k bydlení v České republice?
- 1.2. Které organizace by mohly být nejvhodnější pro implementaci takových způsobů řešení? Jaká by byla role každé organizace při takovém způsobu řešení? Jak bude taková služba financována?
- 1.3. Jaké politické a legislativní změny jsou potřebné pro to, aby řídicím orgánům a regionálním agenturám usnadnily kombinaci možných grantových a úvěrových prostředků z různých zdrojů?

1.4. Jak by záruční schéma pro renovace bytů vedlo ke strukturální změně trhu tím, že by finančním institucím pomohlo rozšířit své aktivity o investice do energetické účinnosti a poskytl by domácnostem přístup k cenově dostupným úvěrům?

1.5. Jak by takový systém mohl být rozvíjen a financován a jaká úroveň technické pomoci by byla potřebná k zajištění dostatečného počtu projektů?

Existující problémy a bariéry:

Sekce k renovacím rezidenčních budov identifikoval hlavní problémy a bariéry v renovacích rodinných a bytových domů. Zásadní problémy s využitím existujícího potenciálu v renovacích rezidenčních budov a současně i v systému čerpání dotací na tyto účely jsou v počátečních fázích celého projektového cyklu.

Významnou bariérou využití renovačního potenciálu je nízká informovanost populace o přínosech úspor energií obecně a povědomí o potenciále energeticky úsporných opatření. S nízkou informovaností o významu úspor energií se pojí i nízké povědomí o dotačních příležitostech, které mohou vlastníci a správci rezidenčních budov využít.

Zásadní problém je i ve fázi rozhodování o samotném procesu renovace. Systém podpory renovací musí obsahovat nástroje pro motivaci subjektů renovovat své budovy a musí proto neutralizovat existující bariéry v této oblasti.

V oblasti financování se v současné době ukazuje, že roztržitost podpory v oblasti zvyšování energetické účinnosti mezi různé řídicí orgány není úplně optimální. V této oblasti by byl vhodnější centralizovaný přístup a jednotný rámec finanční podpory, včetně centralizace systému finančních nástrojů v oblasti energetické účinnosti.

Doporučení:

1. Zvyšovat povědomí o přínosech renovací budov
 - a. Realizace informačních kampaní.
 - b. Spuštění webových portálů zaměřených na zvyšování povědomí a šíření příkladů dobré praxe.
 - c. Využít do vyšší míry existující síť energetických konzultačních a informačních středisek (EKIS), které zajišťují šíření povědomí o úsporách energie.
 - d. V oblasti zvyšování povědomí musí hrát roli i soukromý sektor, který má přímé spojení a vliv na konečné zákazníky.

2. Motivovat subjekty renovovat
 - a. Snížit administrativní náročnost systému dotací.
 - b. Poskytovat finanční podporu organizovanou v souladu s konceptem one stop shop.
 - c. Vliv prostřednictvím municipalit, které by propagovaly renovace na lokální úrovni a poskytovaly bližší informace na úřadech, úředních deskách, prostřednictvím lokálních seminářů atd. Municipality mají k žadatelům často nejbližší a proto je spolupráce na úrovni municipalita-žadatel vhodným prostředkem pro zvýšení motivace.
 - d. Šíření příkladů dobré praxe, úspěšných energeticky úsporných projektů.
 - e. Technická podpora žadatelům napříč procesem přípravy projektu.
 - f. Zavést funkci zprostředkovatele (facilitátora) mezi státem a žadatelem (financován ze strany státu nebo municipality), a jeho úkolem je veřejná

propagace renovací, dotačních možností, pomoc s rozvojem konkrétních projektů a jiná technická pomoc.

3. Financování v oblasti energetické účinnosti

- a. Vytvoření centralizované varianty a jednotného rámce financování zvyšování energetické účinnosti s důrazem na zajištění stability investičního prostředí.
- b. Využití platformy Národní rozvojové banky pro administraci finančních nástrojů v oblasti energetické účinnosti.
- c. V systému finančních nástrojů je nutné zabezpečit využití soukromého kapitálu v oblastech, ve kterých systém komerčního financování funguje.
- d. Kombinace finančních nástrojů s ex-ante nebo ex-post dotací.

TÉMATICKÁ SKUPINA VEŘEJNÉ BUDOVY

Pozvaný mezinárodní řečník: Erika Honnay, GRE-Liege, Belgie.

Tato [prezentace](#) poskytla podrobnosti o systému energetických služeb RenoWatt a smluv o energetické výkonnosti z města Liege v Belgii. Program vytvořil kontaktní kancelář, která sdružuje informace o možnosti úspor energie z jedenácti veřejných institucí a jedné nemocnice v regionu. Byly poskytnuty podrobnosti o zadávání zakázek, financování a výsledcích programu, které celkově vedly k úsporám energie ve výši 33% v rámci portfolia 136 budov, přičemž veřejné finance byly znásobeny činitelem 29 a bylo dosaženo celkových kapitálových investic ve výši 36,6 milionů EUR.

Cíl:

Cílem jednání bude objasnit si způsoby zvýšení míry obnovy veřejných budov při využití různých způsobů financování, dostupných programů a mechanismů.

Dubnová konference zahrnovala prezentace o obnově energetické účinnosti prostřednictvím smluv o poskytování energetických služeb (EPC) v [České republice](#) a podobných programech v [Rakousku](#) a na [Slovensku](#). Představila také úspěšnou [bulharskou zkušenost](#) s poskytováním půjček a záruk společnosti ESCO a označila propadnutí za klíčový mechanismus pro zvýšení ratingu EPC financování ESCO. V [Lotyšsku](#) se vyvíjejí finanční fondy, u kterých jsou zdrojem peněz prostředky EBRD a v [Litvě](#) prostřednictvím evropských strukturálních fondů.

Možná řešení pro zvýšení renovačních poměrů lze nacházet v:

- technické pomoci při přípravě projektů (Project Development Assistance – s požadavky na pákový efekt) a spojování malých obcí s cílem snížit transakční náklady
- jednorázové obchody v podobě “one stop shops” (standardizovaný přístup k renovaci domů) pro zpřístupnění trhu s EPC, včetně využívání zjednodušených forem při zadávání zakázek u poskytování energetických služeb
- “přeprodávání” smluv o poskytování energetických služeb (forfeiting), které umožní refinancování firem energetických služeb (ESCO)

Klíčové dotazy

2.1. Bylo by možné využívat u budov ve veřejném sektoru formu technické pomoci při přípravě projektů (Project Development Assistance), která má vyšší pákový faktor než investiční granty nebo zvýhodněné půjčky? Jak by to fungovalo v praxi? Jaké jsou zkušenosti s financováním prostřednictvím programu ELENA?

2.2. Co je zapotřebí k většímu rozvoji trhu pro uzavírání smluv o poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem (Energy Performance Contracting)?

2.3. Jak podpořit “přeprodávání” smluv o poskytování energetických služeb (forfeiting)?

2.4. Jak podpořit přístup k financování firem energetických služeb (ESCO)? (je k diskusi, zda většina EPC projektů v ČR je financována vlastníky budov.)

2.5. Co je zapotřebí při hledání dalších příležitostí ze strany vlastníků veřejných budov?

Obecné postřehy

- je nutné nastavit různé podmínky v rámci regionů (žádný region není stejný)
- celky (městské, regionální, ...) by měly vypracovat analýzu budov vhodných pro renovace spolu s informací, zda je vhodné provést renovaci pomocí EPC, analýzu jaké OZE lze v budovách využít
- mít určitý zásobník konkrétních projektů k realizaci
- přednost komplexních renovací před dílčími (dobrý nástroj právě skrze EPC)
- určitá bariéra k renovacím např. na úrovni měst je vnímána z pohledu krátkého funkčního období oproti dlouhému horizontu návratnosti důkladné renovace (např. starosta malého města raději nechá postavit nový chodník, kterým se může zviditelnit v podstatě ihned, oproti renovaci, která nebude za jeho funkční období návratná)
- celky často nemají kvalitního energetického manažera („Jaroslav Klusák do každého města“)
- vládní představitelé musí brát EE jako prioritu
- mnohem více propagovat EE u obyvatel (zvětšit osvětu obyvatel, aby i oni vnímali EE jako prioritu)
- mít kvalitní technicko-poradenská centra (nejlépe zdarma)

Debata

Moderovaná debata se týkala především 3 témat, One Stop Shop – místu technické pomoci, regionálních energetických center a fondu úspor energie.

1) ONE STOP SHOP – místo technické pomoci

- pomoc by byla poskytována od začátku projektu až do konce (např. základní poradenství co by mohlo být na objektu realizováno, pomoc s výběrem vhodné společnosti pro realizaci renovace a být k dispozici pro další konzultace v průběhu zakázky i po jejím skončení)
- vytváření expertních analýz
- podílet se na osvětě EE (obyvatel, společností, ...)
- provozovat střediska bez poplatku, možná na státní bázi (aby byla zajištěna objektivnost poradců)

2) Městská/regionální energetická centra – energetický manažer

- možnost sdružování organizací – vyjednávat o projektech v rámci větších celků s větší pákou na společnosti provádějící renovace
- nastavit u městských/regionálních celků v ÚEK důraz na renovaci budov v jejich vlastnictví tak, aby ÚEK obsahovala konkrétní opatření, konkrétní projekty k realizaci

3) Fond úspor energie

- ponechat část uspořených financí ve fondu úspor energie
- financovat z fondu např. inovativní projekty, které jsou mnohdy nákladnější z důvodu využití nové technologie
- financovat z fondu vždy projekty znovu zaměřené na úspory energie (úspory vytváří nové úspory)
- mít možnost určitým způsobem sankcionovat nečinné subjekty nebo subjekty stavící se k úsporám energie negativně

TÉMATICKÁ SKUPINA PRŮMYSL / MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY

Pozvaný zahraniční řečník: Kati Ruohomaki, Svaz průmyslu Finska

Tato [prezentace](#) poskytla podrobnosti o pozadí a fungování dobrovolné dohody o energetické účinnosti ve finském průmyslu, která funguje od roku 1992. Stručně řečeno, dobrovolné dohody ve Finsku jsou nástrojem, který na jedné straně umožňuje společně získat přístup k veřejné podpoře pro investice do energeticky účinných řešení a na druhé straně (prostřednictvím pravidelného podávání zpráv podnikatelskými subjekty) poskytuje nejmodernější monitorování stavu zlepšení energetické účinnosti a zprávy o těchto výsledcích za účelem splnění národního cíle podle směrnice o energetické účinnosti 2012/27 / EU. Byly poskytnuty přehledy o členství v programu, finanční podpoře dostupné pro audity a zavádění zlepšujících opatření. Výsledky z let 2008 až 2016 ukázaly, že tento systém podpořil investice ve výši 580 milionů EUR a dosáhl roční úspory ve výši 3,2 milionu tun CO₂.

Cíl:

Dubnová konference obsahovala prezentace o energetické účinnosti v [českém průmyslu](#), o [záručních nástrojích](#) ČMZRB, o finanční podpoře k financování energetických zlepšení prostřednictvím programu [PF4EE administrovaného Komerční bankou](#). Jednáno také bylo o [zkušenostech EBRD](#) s financováním renovací v průmyslu na Slovensku.

Závěry dubnové konference ukázaly na nedostatek povědomí u koncových spotřebitelů energie a o možnostech pro technickou pomoc pro průmyslové podniky a zejména pro malé a střední podniky. Jednání by se mělo zabývat tématy, která jsou vhodná pro zástupce průmyslu, tématy o podpoře při přípravě investičních projektů. Zároveň budou diskutovány možnosti ze strany státního sektoru o podpoře informačních programů a podpoře a formách, jak tuto oblast zlepšit.

Cílem jednání je vyvinout strategii pro zvýšení informovanosti a podpory technické pomoci se zacílením na konkrétní aktéry, termíny a klíčové příležitosti změn, které by byly identifikovány tam, kde je to možné.

Klíčové dotazy

3.1. Jaká jsou zásadní poučení z existujících programů podpory průmyslu a co fungovalo dobře? Jaké konkrétní typy podpory by mohly pomoci překonat počáteční překážky pro zapojení a pro zvýšení zájmu?

3.2. Jak lze zefektivnit proces přípravy a realizace investičních projektů? Mohl by být přístup k relevantním údajům o benchmarkingu?

3.3. Existují klíčová odvětví nebo typy podniků, kde by lépe cílený program mohl přinést nějaké brzké výsledky? Existují obchodní sdružení nebo jiní zprostředkovatelé, kteří by se měli zapojit, aby se zvýšily možnosti zaměření programů?

Závěry:

Debata nad financováním energeticky úsporných opatření v oblasti průmyslu a malých a středních podniků (MSP) byla orámována příspěvky dvou řečníků, které dokumentovaly významně odlišné přístupy k uchopení tématu energetických úspor ve dvou členských zemích EU, Finska a České republiky.

Nejprve se slova ujala paní Kati Ruohomäki z finského Svazu průmyslu, která blíže popsala fungování schématu dobrovolných dohod – tato spolupráce byznysu a veřejné sféry ve Finsku funguje již od roku 1992(!). Zjednodušeně řečeno, dobrovolné dohody ve Finsku představují nástroj, který na jedné straně firmám umožňuje přístup k veřejné podpoře investic do energeticky efektivních řešení a na straně druhé (skrže pravidelný reporting ze strany podnikatelských subjektů) státu přináší detailní monitoring stavu zlepšování energetické účinnosti a umožňuje mu si tyto výsledky vykazovat do plnění národního cíle dle Směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU.

Příspěvek paní Zuzany Krejčířkové, ředitelky vnějších vztahů Skupiny ČEZ, byl více skeptický, protože odrážel realitu přístupu k energetickým úsporám v ČR. Česká republika bude mít podle dosavadních zjištění velký problém se splněním cíle pro energetické úspory pro rok 2020 a současná dotační schémata a dostupné prostředky nebudou zřejmě schopny pokrýt zbytek povinných nových úspor do roku 2020. Navrhované ambiciózní cíle pro rok 2030 pak implicitně předpokládají, že ČR bude muset mířit na maximalizaci nákladové efektivity prováděných opatření.

Tyto dva výrazně rozdílné příspěvky řečníků vytvořily živnou půdu pro diskusi, která měla dát podněty přímo hlavním politickým aktérům, již do debaty rovněž aktivně přispívali. Jako zcela prioritní a zastřešující téma z diskuse vyplynula nutnost nastavení lepší komunikace mezi dotčenými subjekty. MPO, z pozice hlavního hybatele těchto témat ve veřejné sféře, by mělo komunikovat jasně, věcně a předvídatelně. K tomu ale také potřebuje adekvátní vstupy ze strany soukromé sféry, která má Ministerstvu sdělit, jaký charakter informací je pro ni zásadní a jaké nedostatky spatřuje v současné formě komunikace. V tomto je rovněž podstatná role Svazu průmyslu a dopravy jako prostředníka kontaktu soukromé a státní sféry i s ohledem na potenciální zavedení institutu dobrovolných dohod v českém prostředí. Právě otázce možnosti dobrovolných dohod nabízejících firmám výhody za dobrovolný reporting svých aktivit, které představují energetickou úsporu, byla věnována významná část diskuse mezi účastníky. Výstupem byla i dohoda Svaz průmyslu a dopravy a MPO, že by na začátku příštího roku na základě inspirace finským modelem byly diskutovány možnosti nastavení v ČR tak, aby ČR mohla snadněji plnit své závazky v oblasti úspor.

Pozitivním výstupem diskuse bylo, že se její účastníci shodli na nedostacích současného stavu a vzájemném odhodlání jej změnit. MPO připomnělo, že řadu činností a aktivit, které by soukromé subjekty od státu požadovaly, již provádí a bude provádět nadále. Proto bylo také na základě prioritizace klíčových bodů upřednostněno zlepšení marketingové komunikace Ministerstva před ustavením zcela nové instituce.

Hlavní výzvy pro příští roky tedy představuje, aby téma energetických úspor dostalo společenskou, ale i vládní prioritu, bylo utvářeno vzájemnou podporou zúčastněných stran a všichni aktéři spolu živě a otevřeně komunikovali. Není potřeba intenzivně hledat převratná řešení, když je možné lépe využívat těch, která už existují.

ZÁVĚREČNÝ SOUHRN

Adrien Bullier, Senior Project Advisor, European Commission, EASME

Výstup z tématických skupin potvrdil to, co bylo slyšet z obdobných akcí v různých členských státech EU. Kulatý stůl v Praze ukázal, že Evropská komise poskytuje přidanou hodnotu tím, že přináší příklady z různých zemí. Tyto příklady ustavily základy, ale pro Českou republiku musí být nalezeno optimální řešení. Ve všech čtyřech skupinách byly identifikovány společné prvky - role regionálních a místních energetických agentur, které mohou posunout věci vpřed. Regionální centra mohou být řešením pro spojování obcí, aby bylo dosaženo dostatečné velikosti projektu. Klíčovým parametrem je řízení, řešení nemusí spočívat pouze v inovativních finančních technikách, ale že je důležité dát správné lidi dohromady a národní kulaté stoly jsou tím správným nástrojem.

Vladimír Sochor, ředitel oddělení energetické účinnosti a úspor, Ministerstvo průmyslu a obchodu

Během posledních dvou let došlo k pozitivnímu vývoji, ale diskuse by měla dále pokračovat. Byla oceněna komunikace mezi jednotlivými ministerstvy. Česká republika by měla hledat možnosti využití dostupných prostředků buď na energetickou účinnost, případně jinými způsoby, nebo propadnou. Dříve se předpokládalo, že pro splnění cílů energetické účinnosti lze využít pouze politiku dotací, ale platforma kulatého stolu rozšířila dialogu na toto téma. V příštím roce by měla proběhnout další akce, která by dále podporovala financování energetické účinnosti. Je důležité se stále méně spoléhat na dotační nástroje.

LIST OF PARTICIPANTS

First Name	Last Name	Organisation
Jiří	Bendl	Government Office
Adrien	Bullier	EC, EASME
Zdeněk	Čech	EC Representation in the CR
Ján	Čiampor	Ministry of Industry and Trade
Bohuslav	Čížek	Confederation of Industry of the Czech Republic
Andy	Deacon	Climate Alliance
Marco	Devetta	Sogesca
Petr	Dobrý	Ministry of Regional Development
Ladislav	Dvořák	Česká spořitelna
Katarzyna	Dziamara-Rzucidlo	Regional Development Financing Institute
Pavel	Farkač	Confederation of Industry of the Czech Republic
Viliam	Grácž	Association of SMEs (AMSP)
Petr	Gross	Komerční banka
Jan	Hanuš	Komerční banka
Eva	Helclová	State Housing Development Fund
Petr	Holub	Chance for Buildings
Erika	Honnay	GRE-LIEGE
Pavel	Hradecký	Government Office

Dan	Jiránek	Union of Towns and Municipalities
Pavel	Juráš	Ministry of Regional Development
Jaroslav	Klusák	City of Litoměřice
Pavel	Kouril	Ministry of Finance
Lenka	Kovačovská	Ministry of Industry and Trade
Irena	Krausová	Ministry of Regional Development
Tomáš	Krčka	Deloitte Advisory
Miroslav	Krob	Ministry of Regional Development
Jan	Kříž	Ministry of Environment
Radoslav	Lipták	EC DG REGIO
Jiří	Lučan	Ministry of Education
Petr	Lysý	Ministry of Industry and Trade
Tereza	McLaughlin Váňová	Czech Technical University in Prague
Lukáš	Minařík	Ministry of Environment
Michal	Nix	State Fund of Environment
Hana	Nylander Kaloudová	European Investment Bank
Petr	Pavelek	Ministry of Finance
Ondřej	Ptáček	Czech-Moravian Guarantee and Development Bank
Tomáš	Renfus	Ministry of Industry and Trade
Kati	Ruohomaki	Confederation of Finnish Industries

Vilém	Řehák	Ministry of Finance
Vladimír	Sochor	Ministry of Industry and Trade
Přemysl	Šašek	ČEZ
David	Škorňa	Ministry of Regional Development
Ivo	Škrabal	Czech-Moravian Guarantee and Development Bank
Ondřej	Šrámek	Czech Green Building Council
Tomáš	Trubačák	Chance for Buildings
Aleš	Zatloukal	Deloitte Advisory
Jakub	Zemánek	Česká spořitelna
Marie	Zežůlková	National centre for energy savings